

**ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,
ОБЯВЕНО СЪС ЗАПОВЕД № Р-109-476 ОТ 13.12.2022 г.
НА РЕКТОРА НА МЕДИЦИНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ
„ПРОФ. Д-Р ПАРАСКЕВ СТОЯНОВ“-ВАРНА**

СТАНОВИЩЕ

ОТ

доцент д-р Иван Венциславов Янков, д. м.
Катедра по педиатрия и медицинска генетика,
Медицински университет-Пловдив

на дисертационния труд на тема:

„КОСТНО ЗДРАВЕ ПРИ ЦЕЛИАКИЯ В ДЕТСКА ВЪЗРАСТ“

на д-р Йоана Дянкова Дянкова - докторант по докторска програма
„Педиатрия“ към Катедрата по педиатрия при Медицинския
университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“-Варна
за присъждане на образователно-научна степен **„Доктор“** в област на
висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално
направление 7.1. Медицина и научна специалност „Педиатрия“

Научен ръководител: Проф. д-р Миглена Димитрова Георгиева, д.м.

Избран съм за външен член на Научното жури и съм определен да подготвя становище за публичната защита на този дисертационен труд в съответствие с Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за развитието на академичния състав в Медицинския университет-Варна.

Дисертационният труд съдържа 140 стандартни машинописни страници. Неговата структура се състои от всички необходими раздели (въведение; литературен обзор; цел, задачи и работна хипотеза; материал и методи; собствени резултати; обсъждане; заключение; изводи, литература; списък на публикациите, свързани с дисертационния труд, както и едно приложение). Тя отговаря напълно на изискванията за научен труд от този тип.

Дисертационният труд е онагледен с общо 79 таблици, 31 фигури и едно приложение. Списъкът на цитираната литература съдържа общо 203 заглавия, от които 11 на кирилица и 192 на латиница. Докторантката има три

научни статии като първи автор по темата на дисертацията, публикувани през 2018 г. и през 2019 г.

Дисертационният труд се характеризира с несъмнена актуалност и медико-социална значимост на разработваната проблематика. Свидетели сме на нарастващата заболяемост от целиакия сред децата и от необходимостта от ранна и достатъчно точна диагностика на заболяването.

Литературният обзор съдържа задълбочен анализ на публикациите от чуждите и българските автори и завършва с критическа оценка на достъпната литература по тези проблеми, обосноваваща необходимостта от провеждането на настоящото клинично проучване.

Целта на дисертацията е ясно дефинирана - да се оцени и проследи костното здраве при деца с новодиагностицирана или с вече поставена диагноза на целиакията. За изпълнението на тази цел са формулирани шест конкретни задачи.

Реализирано е тригодишно изследване от типа „случай-контрола“. Анализирани са получените резултати при общо 79 деца, 49 момичета и 30 момчета на възраст до 17 г. с това заболяване и за 65 здрави деца, 36 момичета и 29 момчета, на възраст до 15 г.

При всички деца са изследвани в сравнителен аспект няколко основни антропометрични, клинични, серологични и лабораторни показатели. Освен това са осъществени и съвременни образни изследвания на състоянието на костното здраве (костна възраст и двойно енергийна рентгенова абсорбциометрия). Изследванията на децата са проведени двукратно - при постъпването им във Втора детска клиника на УМБАЛ „Св. Марина“-Варна и след шестмесечно спазване на строга безглутенова диета и субституиращо лечение с vit. D и калциеви препарати.

Докторантката обработва получените данни с подходящи статистически методи.

Бих искал да открия практическото значение на установените зависимости при констелациите от резултатите от анализа на биохимичните показатели (основни макро- и микроелементи - калций, желязо, фосфор и магнезий), vit. D, алкална фосфатаза, паратиреоиден хормон, хемоглобин, на биологическите маркери (остеокалцин и остеопротегерин, изследвани за първи път у нас) и двете специфични образни изследвания. Потвърдена е диагностичната стойност на динамичните промени на серумните нива на някои от показателите на костната възраст и костното здраве в зависимост от пола и възрастта на болните с вече поставена диагноза на целиакия и при новодиагностицираните пациенти и е доказана чрез установените статистически значими корелационни зависимости.

Д-р Йоана Дянкова систематизира собствените си резултати в шест глави. Тези резултати са обобщени в голям брой таблици и са онагледени с подходящи фигури, открояващи различията между отделните изследвани групи.

Докторантката убедително доказва, че ранните показатели за засягането на костите при децата с целиакия са напълно приложими при проследяването на болните в хода на лечението и те може да служат за „златен стандарт“. Заслужава да се подчертае обективно доказаното благоприятно влияние на конкретното терапевтично поведение върху малабсорбционния синдром и показателите на костния метаболизъм при децата с целиакия.

Несъмнен интерес представлява разработеният оригинален алгоритъм за диагностично поведение в хода на проследяването на децата с целиакия и костни нарушения. Той може да се прилага в педиатричната гастроентерологична практика у нас.

Разделът „Обсъждане“ включва пет глави. Той е посветен на особеностите на получените собствени резултати, които се съпоставят с данните от достъпната чужда литература по тази интердисциплинарна тематика.

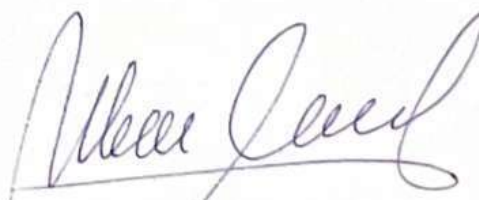
Научните постижения на докторантката са обобщени в пет конкретни извода. Приемам формулираните приноси на дисертационния труд - два оригинални научно-приложни и три - с потвърдителен характер.

Авторефератът на дисертационния труд отговаря напълно на съответните изисквания.

Според мене представеният за становище дисертационен труд, озаглавен „Костно здраве при целиакия в детска възраст“, е оригинална разработка на д-р Йоана Дянкова.

Д-р Йоана Дянкова притежава несъмнени теоретични познания и професионални умения по педиатрична гастроентерология. Тя е способна да провежда успешно самостоятелни клинични изследвания с комплексен характер.

Бих искал напълно убедено да препоръчам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят образователно-научната степен „Доктор“ на д-р Йоана Дянкова Дянкова.

гр. Пловдив, 21.12.2022 г.

доц. д-р Иван Венциславов Янков, д. м.